

Vart tar alla gamla flickor vägen?

Vart tar lesbiska kvinnor över 40 vägen? En fråga som man ibland hör framställt lite skämtsamt. Trots den lättsamma tonen finns det ett un-

● Monika Kehoe: *Lesbians Over 60 Speak for Themselves*. Harrington Park Press

derliggande allvar, för onekligen blir alla människor äldre och hur lever man som äldre lesbisk kvinna i ett heterosexuellt organiserat samhälle? Frågan gäller snarast det faktum att mansom yngre väldigt sällan möter äldre kvinnor.

I USA finns det en forskare som tagit tag i den här frågan. Monika Kehoe är fil.dr. och arbetar med gerontologi i San Francisco. Hon har just kommit ut med en bok om lesbiska kvinnor över 60 år. Boken är ett resultat av en enkätundersökning av 100 kvinnor från 60 och uppåt.

Frågeformuläret som sändes ut var indelat i 8 områden: livsstilsidentifikation, socialt liv,

aldersservice, familjerelationer, relationer till andra kvinnor, sexualitet, hälsa och bakgrundsinformation.

Dessa områden tas upp i boken och den kvantitativa analysen av svaren tonas ned till förmån för en berättande stil med många citat från de undersökta kvinnorna.

Monika Kehoe är själv en äldre lesbisk kvinna (74) och hon tar med sina egna erfarenheter och reflektioner i texten. Den underhållande, lättlästa stilen tillsammans med en separat redovisning av empiriska data och kvantitativ analys gör att boken är läsvärd både för de som vill ha en mer personlig förståelse av de äldre kvinnornas situation och de som är mer intresserade av de sociologiska aspekterna av en sådan undersökning.

Catharina Landström

Karin Boye är inte någon jävla ryttare

Hård åtgång på grabbarna sista tiden, konstaterar jag. Manuel Puig, Knut Lagrup och Patrick White - tre kända homosexuella författare avdöda på kort tid.

Jag försöker ägna kvällarna åt minnesstunder med biografier, större verk och levande ljus, och av bara farten hastar jag vidare till några av de andra stora, som redan tidigare sällat sig till majoriteten.

Försöker är ordet. För vem kan hålla en tanke samlad med en granne som slagit upp fönstren på vid gavel och i ett slags filantropiskt nit söker dela med sig av den tvivelaktiga glädje som det skånska jordskredet Hasse "Kvinnaböske" uttrycker med frågan "Får jag ta hunden med mig till himlen?" Om och om igen. Fyra-fem gånger.

Det är ju inget jag kan svara på, men kanske Victor Svan-

berg vet.

Victor Svanberg - det var han som redan på tjugotalet vågade hävda litteraturens sociala förutsättningar och upplyste världen om Viktor Rydbergs febles för alkohol och småpojkar.

Det fick Svanberg på tafsens för. Rydberg var ju nationalhjalte.

I sina memoarer *Leva för att leva* skriver Svanberg att han inför Karin Boye bekant att han i sina avslöjanden om Rydberg samtidigt talat i egen sak.

Det är ju förstäeligt. Sânt ägnar vi oss alla åt.

Frågan är i vems sak han talar vid nästa beklännelse -

om Karin och han själv: "Hon red på mig", påstår Svanberg.

Varför måste han föra ner vår idealbild av Karin på en så tarvlig nivå? Karin är ren, lesbisk, andlig och clarté-aktivist. Ingen jävla ryttare.

Mer pålitlig är då Christopher Isherwood. *Down there On a Visit* är boken med ett obetalbart persongalleri. En replik, yttrad av fjollan Ambrose, skyndar jag att anteckna för att kanske en dag snoppa av någon träkmåns med: "Jag kan faktiskt inte känna entusiasm för något efter den minoiska kulturen och artonde dynastin".

När jag arbetat mig ner genom högen av döda författares verk till "Gösta Bernhards saga", en memoarbok som jag ratat flera gånger bara för dess lättköpta titel, har Hasse

"Kvinnaböske" lämnat bryderierna med hunden och dragit ut på fiskafänge.

I ren desperation tar jag boken, tassar ut i trapphallen och ringer på: "Hej, hörro här haru en bok som du får låna" (Gösta Bernhard hör ändå inte till mina personliga helgon).

Grannen luktar sprit, men tittar vänligt på titeln och nickar: "Selma Lagerlöf, va?" Jag skyndar mig att bekräfta: "Precis! Hon som uppfann crazy!"

Och - o himmelska mirakel! - tror man inte att huset bara en minut senare vilar i dödstystnad!

Kom sedan inte och påstå att det är något annat än litteraturen som kan försätta berg!

Staffan Hallin

Greger Eman

K r ö n i k a

Comunidad

Grundläggande kunskap om homosexuella och alkohol

Det finns bland homosexuella många fördomar kring och en utpräglat stor ovillighet, ja rädsla, att ta upp och prata om våra dryckesvanor.

Vi talar inte gärna om att när vi, ofta efter en ganska ansträngande process, kommer ut som homosexuella nästan alltid hamnar i miljöer där det dricks alkohol. Våra interna fördomar frodas: Vem har till exempel inte hört sägas att flator super mycket mer än bögar? Inte heller erkänner vi gärna att vi som grupp betraktat, dricker mer än andra - eller är det fel?

Rädslan finns där, rädslan att ta reda på hur det egentligen förhåller sig. Den rädslan har ett namn, analogt med homofobi, nämligen alkohofobi och den genomströmmar enligt många forskare och terapeuter, själva homosexuella måste jag väl tillägga, det homosexuella samhället.

Vi drar oss för att få ytterligare en börda att bära. Homosexualiteten i sig är redan besvärlig, självförtryck och samhällelig homofobi gör det svårt nog som det är, tänker man. Varför problematisera ännu mera? Vem tar itu med det faktum att på många mindre orter är den lokala homosexuella organisationens huvudsakliga inkomstkälla försäljningen av öl och vin? Finns

det någon koppling mellan homosexualitet och alkoholism förutom att förtrycket kan förleda oss till att fly/

● Thomas O Ziebold och John F Mongeon (red): *Gay and Sober. Directions for Counseling and Therapy*, Harrington Park Press.

dricka och därmed riskera missbruk?

Det finns många okända faktorer och livsviktiga frågeställningar att besvara. Ovilligheten och trögheten att ta itu med företelesen alkohol och dess konsekvenser håller i självbevarelsens namn långsamt på att förändras bland homosexuella män och kvinnor. Det blir ett tålamodsprövande, långsamt och trögt arbete.

te att förändra vanor och attityder. En utmärkt, för att inte säga grundläggande, bas för den här processen kan man in-

hämta i antologin *Gay and Sober, Directions for Counseling and Therapy*, med Thomas O Ziebold och John F Mongeon som redaktörer.

Antologin är inte purfärsk, den publicerades 1982 som ett specialnummer av den amerikanska prestigefyllda vetenskapliga tidskriften *Journal of Homosexuality*, men är icke desto mindre väldigt relevant och gemyckn

grundläggande kunskap om homosexuella och alkohol. Artiklarna täcker ett stort spektrum av tänkande och erfarenheter, från de olika teoretiska resonemangen om eventuella samband mellan homosexualitet och alkoholism (kort kan man säga att ingen av de tolv författarna kan se något som helst orsakssamband mellan homosexualitet i sig och alkoholism) till försök att formulera teori och en modell för preventiva åtgärder inom det homosexuella samhället. Däremellan finner man bland annat beskrivningar av behandlingsprogram riktade speciellt till homosexuella, homosexuella terapeuters erfarenheter och homosexuella alkoholisters när- eller frånvaro i AA (Anonyma Alkoholister).

Det är mycket glädjande att idag kunna konstatera att boken nu finns att köpa på Rosa Rummet i Stockholm. Ingen översättning finns och kommer väl sannolikt aldrig göras, men *Gay and Sober* är en så fascinerande källa av vetande, insikt och intressanta teorier att alla, såväl lekmän som professionella, som insett att något måste och kan göras, må göra sig besväret (?) att ta sig igenom boken. Anbefalles alltså... Staffan Hallin

ROSA LISTAN

Rosa Rummets skönlitterära bästsäljare juli-september

- 1 EDMUND WHITE
En pojkes egen historia (6)
- 2 INGER EDELFFELDT
Duktig pojke (1)
- 3 JONAS GARDELL
Vill gå hem (-)
- 4 GEORGE STAMBOLIAN (red)
Men on Men (-)
- 5 JONAS GARDELL
Prärichundarna (-)
- 6 DAVID LEAVITT
Kranarnas förlorade språk (-)
- 7 DAVID LEAVITT
Besvarad kärlek (-)
- 8 WINSTON LEYLAND (red)
When I Was 18, and other... (-)
- 9 BJÖRN COLLARP
Tårar för Alexander (-)
- 10 AIDAN CHAMBERS
Dansa på min grav (-)

Facklitteratur juli-sept

- 1 *Spartacus Gay Guide (1)*
- 2 *Lambda Nordica nr 3/4 -89 (4)*
- 3 KVINNOHUSKÖREN
En del av oss (kassett) (-)
- 4 RALF KÖNIG
Den frigjorde mannen (2)
- 5 C A TRIPP
Homosexualitet (-)

Fiesta de disfraces
Mascarade Party
Maskeradbal

Till stöd för CHA - Argentina

Sön 28/10, kl 20, Sveaväg 57, Stlm

